

السلام بیروتی

شماره : دہشتی بر مہیات و حیاتی بر دینہ در .

۲۷ صفر ۱۳۳۲ ۱۹ صبا ۱۹
۱ کانون طوق ۱۳۳۰ مندیری : حلیم ثابت

جلد ۲

قرآنہ کریم

دیا ہی اسرائیل اذ کروا . . . واذ آتینا موسی الکتاب والفرقان انکببتون
آیت کریمہ لربنک مفہوم شریفی . . . [حاشیہ علی مفہوم قرآنی]
مناسبتی رفعت مرحوم

یا لکنز اونلری دوشوندی کمزی کوسترملی یز؛ یوجه تا کری به دایانه زق اونلره،
یا لکنز اونلره کووه ندیکمزی بیلدرملی یز. بوتون واریمز، یوغیمز عتکرلریمز
ایچوتدر؛ اونلرک قازانمسی بزم ایچون ابدی اوکدر، یکتلریمزک یوریمسی،
ایلریاهمسی بزم ایچون حیاتدر؛ یوقسه معاذاه بزم ایچون ابدی مما تدر. دیمتری
وطنمزی قورتارمق ایچون اونلره امله جهده بولنملی یز؛ اونلرک کوچلنکلی یز
یاردیملریمزاه کیدرملی یز.

ای زنکینلر، بوکون الله یولنده قیوبده ویره مدیککز او معبدن
پارچه لری بیلورمیسکز نه اوله جق؛ یارین ندامت کوننده هریری برز آتن
پارچه سی اولوب وجودیکزه یاپیشه جق. شمدی طویه مه جنکز بر آجلقاه
وجودلرینکز داغلا نه جق؛ هر دفعه سنده نزه بر دکل، بیکلرجه تولوم عذابی
طاندیره جق [۲] یاسز آخرتده اوغرایه جنکز یوقور قویج عذابه اینا میوز میسکز؛
یوقسه او طاپدینکز آلتونلری دشمانه یشکش چکمکی ایستورسکز؛
ای ناس، هایدیک، هایدیک جهاد اوغورنده چالیشمه یه؛ وارینکزه
امه جهیه، اعانه لر دیوشیرمه یه.

سارعوا رحکم اه

[بعدہ خطبہ ثانیہ قرائت اولونہ جقدر]

شیخ اده بانی

۲۱ صفر ۱۳۳۳

نقشہ

اجماع

اجتہاد، مجتہد:

عصر سعادتده بر طرفدن « اصول دین » عائد اساسی قانونلر، دیگر
طرفدن ده تحدت ایدن هر حادثه یه دائر تفصیلی حکملر حقدہ متبادیاً نصلر
ورود ایدیوردی. فقط بو تفصیلی حکملر حقدہ کی نصلر، « اصول دین »
دائر اولان نصلرک عرفه کوره تفسیر و تطبیقندن عبارت ایدی. بو تفسیر

[۲] آیت کریمه مدلولیدر.

و تطبیق کرده ، « اصول دین » ، عائد اولان نصیرک قطیات و حیات برنجی دفعه
 او اهرق انطباقی کو ستریدی .

اصول دینه عائد اولان اساسی قانونلره « شرع مجمل » نامی ویریلور . شرع
 مجمل اسلامیت باقی قالدقجه ابدلور قدر ثابت و غیر متحو ایدر .

شرع مجملک عرفه کوره تفسیر و تطبیق حقیقه کی تفصیلی حکملره ده « شرع مفصل »
 ده نیلور . فقط یوراده کی تفصیلات ده انصه مستد اولدیغدن بوکا « نصی شرع
 مفصل » نامی ویرمک ده مناسبدر .

ایشته کوریلور که عصر سعادتده و زود ایدن نصیرک بز قسیمی « شرع مجمل » ده
 عائددر ؛ دیکر بز قسیمی ده شرع مجملک تفسیر و تطبیق دیمک اولان « شرع مفصل » ده
 عائددر . شرع مفصل ده بز نوع فقہی ماهیتی جائز اولوب آنکچون بوکا
 « نصی فقہ » ده دنیاه نیلور .

« اليوم اکملت لکم دینکم و اتممت علیکم نعمتی و رضیت لکم الاسلام دینا »
 آیت کریمه سی ، ده عصر سعادت ختام بولمادن شرع مجملک کاله ایردیکنی
 اعلان ایتدی . آنکچون بو باند دیکر نصیرک و رودیتہ انتظار اولونه مازدی .
 از حال نبوی ایله وحی بالکلیه انقطاعه اوغرایه رق نصی شرع مفصل ده سکوت
 اتمشیدی . فقط اعتقادہ ، عبادتہ ، حقوقه عائد حادثه لر اکیک دکل ، بالعکس
 چوغا ایش ایدی . چونکه اسلام عالی گه نیشاه یور ؛ اسلام بایراغی آله مختلف
 تشکیلات اجتماعیه مالک ملتر داخل اولیوردی . اهل حل و عقد ، شرع
 مفصلده حکملری بولونه میان بز چوق یکی حادثه لره تصادف اتمک باشلادیلر .
 بالطبع حیات دورمه یور ، متادیا یور و یوردی و یورومه سی ده لازمدی .
 آنکچون بویکی حادثه لری ده شرع مجمله ارجاع ایله اولغون بز صورتده حل
 اتمک و بونلرک حکملری بولوق ایجاب ایدیوردی . اهل حل و عقد کندیلرینه
 رهبر اولوق اوزره بوزاده اوچ شی کور ییوردی :

(۱) ایمان اجتماعی نک ترجائی دیمک اولان قلبلرینک فتوا سی ، (۲) حادثه بی شرع مجمله
 ارجاع خصوصتده شرع مفصلک اسلوبی ، (۳) شرع مجملک کنیدی .

اهل حل و عقداوشی و حادثه حقیقه ابتدا قلبلرینک فتوا سی دیکله یور ، حسن

قیحدن بریله اتصاف ایتدیکنه دائر کیزلی ومیهیم بر حکم آلیور. نصی فقیهک، حادثه لری شرع مجله ارجاع خصوصنده کی طرز اسلوبی نظر دقته آلیور؛ صوکر شرع مجله ارادینغی مرجعه تصادف ایدهرک ایتدیکی حکم شرعی بی بولیور. بو صورتله او یکی حادثه نیک ده حکم شرعیسی بولونمش اولیور، دیمکدر.

عصر سعادتدن صوکر احدث ایدوب ده نصی فقیهده دوغروندن دوغرویه مرجع لرینه تصادف ایدیله مین یکی حادثه لریک حکم شرعی لری هپ بو صورتله آرانیلوب بولونمشدر. دها صوکر الری دخی کرک عملاه، کرک حقوقه عائد اولق اوزره احدث ایدن حادثه لریک حکم لری ده ینه عینی رهبر لریک یاردمله شرع مجله ارجاع اولونوردی. فقط بو دفعه رهبر لری آراننده اهل حل و عقدک کندی وجداناریله نصی فقیه دن باشقه برده اولکی ذورک فقهی مائری ده وارد. زمانلر ایلر اولدکجه بالطبع صوکر اادن کلن اهل حل و عقد ایچون کندی لریندن اولکی فقهی مثاللرده رهبر اولیوردی. زمانلره کلنجه یه قدر بو حال شویله دوام ایتمشدر.

ایشته عصر سعادتدن صوکر بو صورتله تأسس ایدن حکم لریک هپسی شرع مجله او دوره کوره حیاته انطباقدن عبارتدر. بناء علیه شرع مجله او دورده متعدد شرائط داخلنده کی انطباقدن حصوله کلن مختلف « فقهی طبقه لری » ک هپسی او دوره عائد بر « شرع مفصل » در. شو حاله کوره ابتدایی دوغروندن دوغرویه شرع مجله اتصال ایدن « نصی شرع مفصل » اولق اوزره متعدد « فقهی طبقه لری » تأسس ایتمش دیمکدر. بو فقهی طبقه لریک هپسی ده آشاغیدن یوقاری یه دوغرو بری برینه وبالواسطه شرع مجله مربوطدر. دیمک اولیورکه زمانلره کلنجه یه قدر بری برینه مربوط بر شرع مفصل سلسی وارد.

ایشته کوریللیورکه هر دورک اهل حل و عقدی، حکمی بولونه میان حادثه لریک حسن وقیحی حقده ابتدا وجدان لریک فتوا سی تلقی ایدیور، صوکر اولکی شرع مفصل لریده کی اسلوب و طرز حاه بناء شرع مجله دن ده صوکر قراری آلیوردی.

وجدانک فتوا سی، ایمان اجتماعی یه یعنی عرفه کوره اولنه جقنده شبهه

ایدیله مزدی . چونکه قیمت حکملری ، یعنی حسن و قبح حقنده کی قاعتلر ، فردک شخصی دوشونجه سی نتیجه سی اوله ماز . بناءً علیه بوراده وجدانک فتوای ده عرفک کیزی تأثیرندن باشقه برشیئه حمل ایدیله مز . اولکی شرع مفصللرده عنغوی بر ماعتی حائزدر . آنکچون بونلرک شرع مجله ارجاعی خصوصنده کی طرز اسلوبک ده آیروجه قیمتی وارددر . ایسته بوتون بونلر صوکرادن کلن اعل حل و عقد ایچون تحری احکام خصوصنده مأثور بر مثال تشکیل ایدرلر . شرع مجله ده او حکمک اساسات اسلامییه و رضای بارییه موافق اولوب اولمادیغنی کوستون صوکر مرجع اولدیغندن بویوک اهمیتی حائزدر . کوریلور که تحری احکام خصوصنده ابتدا عرفک ارشادی صوکر مأثور فقهی مثاللرک رهبرلکی ایله شرع مجله صوکر قراری آلور و نتیجه یه ده ایشیلیمش اولوب . ایسته تحری احکام خصوصنده اجرا ایدیلن بو عملیه یه ده « اجتهاد » نامی ویریلور . شو حالده اجتهاد :

« ملکه فقهی سی بولوندیغنه خلقک اعتمادی اولان کیمسه نک عرفی و مأثور فقهی مثاللری رهبر اتخاذایده رک شرع مجله دن حکملر استخراج ایتمی سی » دیمکدر . بوندن مجتهدک تعریفه انتقال ایتمک ده ممکندر . بناءً علیه مجتهد : « ملکه فقهی سینه خلقجه اعتماد بولوندیغنی حالده ، فقهی مثاللری رهبر ایدینه رک شرع مجله دن حکملر استخراج ایدن کیمسه » در .

اجتهاد میدانی ، مجتهدک حائز اولدیغنی قدرت ایله متناسب اوله رقی که نیشلر و دارالیر . بوتون شرع شریفه ناظر اولان اجتهاد ، بویابنده اک صوکر تکامل صفحه سی ابراز ایتدیکی کبی ، برقاچ فرعی مسئله لره منحصر اجتهادده اک بدایت نقطه سی تشکیل ایدر . امام ابو حنیفه تک اجتهادیه مثلا صوکر طبقه یه منسوب اتباعندن بر ذاتک اجتهاد ساحلری الیه مساوی اوله ماز . بو ساحته تک بدایت صفحه لری بی پایان بر که نیشلک ابراز ایتدیکی حالده صوکر طبقه لری محرومی بر صورتده دارالدقجه دارالشدیر . بو حال اجتهادک قدرت ایله متناسب اولماسک طبیعی بر نتیجه سیدر .